

תל-אביב, 13 בנובמבר, 2013
מספרנו: ג 197 0

לכבוד

תה"כ דוד רותם

יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט

הכנסת

יו"ר נכבד,

מבלי לפגוע בזכויות

הנדון: **הערות לטייטת צו איסור הלבנת הון לנותני שירותי מטבע –**
לנוסח כפי שפורסם באתר ועדת החוקה חוק ומשפט של
הכנסת לפני הדיון של יום 27.11.13

בשם מרשתנו, גמא ניהול וסליקה בע"מ ("גמא"), ובהמשך לטייטת הצו המעודכנת שפורסמה באתר ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת לפני הדיון בועדה ביום 27.11.13 – צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי דיווח ניהול רישומים של נותני שירותי מטבע למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ג-2013 (להלן: "טייטת הצו"), נבקש להלך להציע מספר הערות, שלדעתנו הן מהותיות, לגבי טיטת הצו, כדלקמן:

1. **הגדרת "מקבל שירות קבוע" בסעיף 1** – ההגדרה הנוכחית מדברת על מקבל שירות שבוצעו עבורו במהלך 6 חודשים שקדמו, שלוש פעולות לפחות, בהיקף מצטבר של 200,000 ש"ח ומעלה.

כפי שנסביר להלן, הגדרה זו אינה מתאימה כלל לפעילות בניכיון שוברי אשראי, והינה פוגעת במיוחד בבתי העסק הקטנים ובפרט בפרופריה.

למעשה לקוח קבוע בשוברי אשראי הינו מי שמסוף שידור שוברים שלו מחובר לחברת ניכיון (החבור נעשה טכנית באמצעות חברת שבי"א). פעולה זו כשלעצמה יוצרת קביעות מצד הלקוח (בית העסק), שכן המסוף שלו משדר את השוברים לניכיון בחברת הניכיון מידי יום-ביומו.

כלומר להבדיל מלקוח רגיל הניגש לנש"מ מעת לעת ובמועדים לא קבועים אותם בותר הלקוח, בניכיון שוברי אשראי הלקוח (בית העסק) מחובר כבר מהיום הראשון בחיבור של קבע לחברת הניכיון והשוברים שלו מאותו מסוף משודרים אוטומטית מידי יום ביומו לחברת הניכיון, כל עוד לא ביקש בית העסק את ניתוק המסוף מחברת הניכיון.

- * אמנון שבלת
- * יעקב ישראלי
- דיצ'רד מ. רוברטס
- * יצחק זיסמן
- משה צ. נאמן
- יוסף זלצמן
- ליאור אבירם
- הלנה ביילין
- הלל איש-שלום
- שמואל חמו
- רויטל בן-אריצי
- גדי גראוס
- אורית שטרנהל-זלצמן
- עופר שפירא
- עדי זלצמן
- ערן באלינט
- לימור פלד
- גדי אוזן
- עופר מנור
- מיכל ברק
- יאיר סלמון
- איתי לשם
- אמיר פישר
- גיל רוזנברג
- עופר בן-יהודה
- אורית מרום-אלבק
- הדס רקת-דביר
- * טל קרפלוס
- * אמיר איליאסקו
- קרן מימון-סנדלר
- ורד חורש
- רן ברק
- * רועי קובובסקי
- ** שלי בלאט-זק
- ליאת ויגדור
- * אמיר שחר
- נתי אגמון
- * ארן הימן
- מירי ביקל
- בני קליפי
- דר' יובל קרימאל
- עמרי הפני
- יועץ
- י. עמיהוד בן פורת
- קרין אדלר
- שאול אדרת
- מירב אורן
- אדוה אזולאי
- כפיר אזולאי
- אברהם אטרש, ר"ח
- קרן אלגרבל-גולדמן
- דזון אלנתן
- יקה בוקשפן
- מיכל בורובסקי
- שלום בלס, ר"ח
- * מוטי בן-יונה
- סער בנימין
- רם בן שבתאי
- דוד בר-אל
- בתיה ברד
- עדי ברזשטיין
- ברק גולן
- מירה-בל גזית
- נועה גלרמן
- ערן גפניאל
- אלעד גריינר
- אדם דוזסט
- עינת דוידסון
- אפרת דיגי
- * מיטל דרור
- דוד חדר
- יעל חסיד
- אוריה יגאלי
- גיא יקותיאל
- אורן כהן
- לירון כהן
- מיכל כרמל
- אביגיל לוחן
- אביטל לוינזון
- תרזה לס-גרזס
- מיכאל מדובוי
- מרינה מזין
- הילה משה
- * בועז נחשוני
- אבי סויצקי
- מיכל עופרים
- בן ענבר
- * יהונתן עתיר
- אלינור פולק
- שחר פטל
- סיון פינר
- יעל פלטהו-בילו
- אירינה (איריס) קושל
- קרן קליין
- איתי קלנר
- רונית רושקובסקי
- מרב רייכמן
- עדי שמונז
- פינחס שחר
- אפרת שמנו
- ליאת שגנר
- עמרי שריג
- עדי תובל צדוק

* מוסמך גם במדינת ניו-יורק
** מוסמך גם באנגליה

לכן ניתן לראות לקוח קבוע בשוברי אשראי כל לקוח שהמסוף שלו מחובר לחברת ניכיון.

בעקבות הנוסח המעודכן של סעיף 6(ג) לטיוטת הצו, והוספת מקבל שירות קבוע כמי שניתן בתנאים המופיעים שם לפטור מביצוע פעולות מסוימות כמו הליך של זיהוי פנים אל פנים, התיקון המבוקש של ההגדרה של מקבל שירות קבוע כאמור לעיל, הינו מהותי ביותר.

ההגדרה הקיימת בטייטה של "מקבל שירות קבוע" פוגעת קשות במיוחד בבתי עסק קטנים מהפריפריה. כך בית עסק שמחזור ניכיון השוברים החודשי שלו הוא עד כ-33,000 ₪, על אף שאין ספק כי הוא לקוח קבוע, הרי שלעולם לא יוכל להגיע לרף הסכום המצוין כיום בהגדרה. לאור ההגדרה בטייטה כיום, לגבי בתי עסק כאלה לא יחול התיקון שבסעיף 6(ג) לטיוטת הצו, על אף שדווקא הנגישות לבתי עסק אלה הנמצאים במקומות רחוקים יחסית היא קשה, והעלויות של תהליך הזיהוי מולם עלולות להרתיע מלתת שירות ניכיון דווקא לאותם בתי עסק, הזקוקים נואשות למימון המקביל למערכת האשראי הבנקאית של חברות הניכיון, וזאת בניגוד גמור למגמה המוצהרת של הממשלה בעת האחרונה הפועלת לסייע לאותם בתי עסק קטנים, בין היתר בעקבות המחאה החברתית ומסקנות ועדת טרכטנברג.

לכן מוצע להוסיף בסוף הגדרת מקבל שירות קבוע, כך –

"לענין סעיף 11(א)(6) לחוק מקבל שירות שמסוף שידור שוברי אשראי שלו מחובר לנותן שירותי מטבע".

2. **סעיף 6(ג) –** מבוקש להבהיר כי **"שירות מטבע שאינו ניתן במקום השירות"**, הוא בין היתר שירות ניכיון שוברי אשראי לפי סעיף 11(א)(6) לחוק, שכן בשירות ניכיון זה הפעילות כולה מבוצעת בשידורים בין המסופים בבתי העסק לשב"א, החברה הסולקת וחברת הניכיון, ומשולמת בהעברות בנקאיות לחשבון בית העסק.

3. **סעיף 16(2) – הסעיף מטיל על חברות הניכיון ביצוע פעולות זיהוי ללקוח (בית העסק), במקרה שבו הלקוח מבצע שינוי מספר חשבון בנק אליו נעשית ההעברה הבנקאית.**

הדרישה הינה מכבידה ביותר, לאור היקף מספר הלקוחות (בתי העסק) המנכים שוברי אשראי, במיוחד כיום כאשר המערכת הבנקאית עושה שינויים תכופים ורבים של מערך הסינוף – פותחים וסוגרים סניפים, ומעבירים לקוחות מסניף לסניף.

אין לדרישה זו גם כל צורך, שכן כאשר מדובר בחשבון בנק חדש של אותה אישיות משפטית, התאגיד הבנקאי כבר וידא את זהות החותמים והתאמתם למקבל השירות. לכן מוצע לשנות את סעיף 16(2), כך שייוסף המשפט המסומן הבא בסופו, כדלקמן –

"בעת שינוי מספר חשבון בנק אצל מקבל השירות, שאליו נעשית ההעברה הבנקאית. סעיף קטן זה לא יחול אם מקבל השירות העביר לנותן שירותי המטבע פרטים מלאים של חשבון הבנק, וכן מסמך כלשהו מהבנק דוגמת מכתב רשמי או תדפיס שמופיעים בו פרטי בעל החשבון וכן פרטי החשבון".

ועוד, דרישה זו, אינה קיימת בצו המקביל של איסור הלבנת הון לגבי חברות האשראי, התאגידים הבנקאיים, שהינם המתחרים הישירים של גמא, בתחום ניכיון שוברי אשראי. הדבר יצור אפליה והכבדה בלתי מוצדקת, על חברות הניכיון הפרטיות למול מתחרותיהן החברות הבנקאיות, במיוחד לאור היתרון המבני התפעולי שיש לתאגידים הבנקאיים על פני חברות הניכיון. יש להיזהר לפיכך שהצו לא יגרום ליתרון גדול יותר לתאגידים הבנקאיים, דבר שיפגע בכוונת המחוקק לפתח את שוק המימון הפרטי המתחרה בבנקים.

לשם המחשה, נא ראו דוגמאות חיות מהשנה האחרונה: מסמכי שינוי חשבון אותו מבקשת לאומי קארד לגבי בית עסק מנכה/מקדים תשלום, אשר אינם כוללים כלל פעולות זיהוי ע"י נציג לאומי קארד – **נספחים "א"** (לגבי בית עסק שהינו עוסק מורשה אין צורך בחתימה בפני אדם כלשהו ולגבי בית עסק שהינו חברה

מבוקש רק חתימה של מורשה חתימה לפני עו"ד – בכל מקרה אין צורך בזיהוי; נא ראו גם דוגמא שכזאת לגבי ישראלכרט – נספחים "ב".

אם אין צורך בדרישה כזאת לגבי התאגידים הבנקאיים אין מקום לדרישה כזאת כלפי החברות הפרטיות.

4. סעיף 16(3) – הסעיף מטיל על חברות הניכיון ביצוע פעולות זיהוי ללקוח (בית העסק), במקרה שבו הלקוח מבצע שינוי גם של מורשה חתימה.

הערטנו דומה לאמור לגבי סעיף 16(2) לעיל. הדרישה כאמור הינה מכבידה ביותר, לאור היקף מספר הלקוחות (בתי העסק) המנכים שוברי אשראי.

אין לדרישה זו גם כל צורך כאשר מדובר במורשה חתימה שאינו מבקש השירות. כך יכולים להיות בבית עסק מורשי חתימה רבים ביותר, שהם אינם כלל מבקשי השירות, ואין כל טעם עניני שבעת שינוי אחד מהם ידרש נותן השירות להחתים מחדש את כל המסמכים של מקבל השירות, במיוחד כאשר מבקש השירות לא השתנה ורק השתנה מורשה החתימה. לכן מוצע לשנות את סעיף 16(3), כך שיווספו לו המילים "שהוא מבקש השירות", כדלקמן–

"בעת שינוי בעל שליטה או בעת שינוי מורשה חתימה שהוא מבקש השירות, אצל מקבל השירות".

יצוין, כי גם דרישה זו אינה קיימת בצו המקביל של איסור הלבנת הון לגבי חברות האשראי, התאגידים הבנקאיים, שהינם המתחרים הישירים של גמא, בתחום ניכיון שוברי אשראי. הדבר יצור אפליה והכבדה בלתי מוצדקת, על חברות הניכיון הפרטיות למול מתחרותיהן החברות הבנקאיות. אם אין צורך בדרישה כזאת לגבי התאגידים הבנקאיים אין מקום לדרישה כזאת כלפי החברות הפרטיות.

5. סעיף 10(ז) רישא לצו – שגיאת סופר במקום "סעיף 8(א)(2) לחוק" צריך להיות "סעיף 8(א)(2) לצו זה לעיל".

6. אנו לשירותכם בכל שאלה או הבהרה.

בכבוד רב ובברכה,

עופר שפירא, עו"ד

העתק: גמא.